

Technological Innovation: Concepts for Economy Driving in an Era of Platform Economy

Subunn Ieamvijam¹

Received	Reviewed	Revised	Accepted
10/06/2564	25/06/2564	03/07/2564	05/07/2564

Abstract

The development of Thailand in an era of platform economy focus on creating economic which is driven by technological innovation and creativity thinking. Businesses can bring products and services into the online platforms. Also, it can reach more customers, convenient transaction and faster on both the seller and the customer including create a competitiveness. Business model can be growth and rapid expansion under platforms. When it appears on the smartphone, it can be platform economy under development of technological innovation. This academic paper purposes technological innovation as concepts for economy driving in an era of platform economy and the guidance for country development with the aim for growth and sustainability in the future.

Keywords: Thailand Development, Technological Innovation, Platform Economy

¹ Mahasarakham Business School, Mahasarakham University, Email: subunn.i@msu.ac.th

นวัตกรรมทางเทคโนโลยี : แนวคิดเพื่อการขับเคลื่อนเศรษฐกิจในยุคเศรษฐกิจ แพลตฟอร์ม

สุบรรณ เอี่ยมวิจารณ์²

บทคัดย่อ

การพัฒนาประเทศไทยภายใต้ยุคเศรษฐกิจแพลตฟอร์มมุ่งเน้นที่การสร้างเศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรมทางเทคโนโลยีและความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ธุรกิจต่างๆได้นำสินค้าและบริการเข้าสู่แพลตฟอร์มออนไลน์ อีกทั้งทำให้สามารถเข้าถึงกลุ่มลูกค้าได้มากขึ้น สะดวกและรวดเร็วทั้งผู้จำหน่ายและผู้บริโภครวมทั้งยังสร้างความสามารถในการแข่งขัน แบบจำลองธุรกิจที่เติบโตและขยายตัวอย่างรวดเร็วผ่านแพลตฟอร์มต่างๆ โดยเฉพาะที่ปรากฏในสมาร์ตโฟนกลายเป็นเศรษฐกิจแพลตฟอร์ม ภายใต้การพัฒนานวัตกรรมทางเทคโนโลยี บทความนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอนวัตกรรมทางเทคโนโลยี แนวคิดเพื่อการขับเคลื่อนเศรษฐกิจในยุคแพลตฟอร์มและให้เป็นแนวทางสำหรับการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศให้เกิดการเติบโตได้อย่างยั่งยืนต่อไปในอนาคต

คำสำคัญ: การพัฒนาประเทศไทย, นวัตกรรมทางเทคโนโลยี, เศรษฐกิจแพลตฟอร์ม

บทนำ

การบริหารประเทศ การบริหารองค์การทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชนในปัจจุบันต่างก็มีความยากแตกต่างกันและมีสิ่งท้าทายที่ต้องเผชิญ บางอย่างคาดคะเนได้บ้าง ตัวอย่างเช่น หากเป็นภาคธุรกิจเอกชนสามารถคาดคะเนยอดจำหน่ายสินค้าของตนในแต่ละปี ส่วนภาครัฐโดยเฉพาะหน่วยงานที่จัดเก็บรายได้ให้กับรัฐเช่น กรมสรรพากรสามารถคาดคะเนว่าแต่ละปีภาษี (ปีภาษีคือ ปีปฏิทินเป็นรอบระยะเวลาที่ใช้สำหรับคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา โดยปีภาษีจะเริ่มจากวันที่ 1 มกราคม – 31 ธันวาคมของปีนั้นๆ) จะสามารถจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ภาษีเงินได้นิติบุคคล คิดเป็นจำนวนเงินเท่าไร เป็นต้น แต่สำหรับบางอย่างไม่สามารถคาดคะเนได้เลย เช่นในกรณีการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019หรือโควิด 19 (COVID – 19) (Government Gazette, 2020) หลายประเทศ หลายองค์การทั้งภาครัฐและภาคธุรกิจเอกชนต่างไม่สามารถบริหารจัดการโดยใช้เครื่องมือทางการบริหารจัดการใดๆแบบที่ใช้ในสภาวะการณ์ปกติมาใช้ในการแก้ไขปัญหาต่างๆที่รุมเร้าประเทศหรือองค์การได้ เพราะต่างไม่สามารถคาดคะเนผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นได้อย่างแม่นยำ การแพร่ระบาดของเชื้อดังกล่าวส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ ธุรกิจ การค้า การลงทุน ของประเทศต่างๆอย่างไม่อาจหลีกเลี่ยง อีกทั้งยังส่งผลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตของประชาชนหรือผู้คนในประเทศหรือในองค์การนั้นๆ การที่ประเทศหรือองค์การต่างๆ

² มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, Email: subunn.i@msu.ac.th

ต่างก็ต้องเผชิญกับกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลก เผชิญกับอิทธิพลการครอบงำจากความก้าวหน้าทางวิทยาการและเทคโนโลยีสารสนเทศ อาทิเช่น ปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence : AI) ซึ่งเป็นความฉลาดเทียมที่สร้างให้กับสิ่งที่ไม่มีชีวิต และอินเทอร์เน็ตในทุกสรรพสิ่งหรืออินเทอร์เน็ตของสรรพสิ่ง (Internet of Things : IoT) เป็นต้น รวมทั้งยังต้องเผชิญกับพลานุภาพของคลื่นการเปลี่ยนแปลงที่เรียกว่า โซเชียลมีเดีย (Social Media) หรือสื่อสังคมออนไลน์ อาทิเช่น Facebook Twitter Line Instragram Wiki blog Google Docs Dropbox เป็นต้น ล้วนส่งผลอย่างมีนัยสำคัญทั้งต่อรูปแบบการบริโภค การติดต่อสื่อสาร และการทำงาน ฯลฯ ประเทศหรือองค์การใด หากปฏิเสธวิทยาการและกระแสการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวโดยยึดติดกับอัตลักษณ์ของตนมากจนลืมนึกถึงพลานุภาพดังกล่าว จะส่งผลให้สูญเสียโอกาสในการพัฒนาประเทศทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองการปกครอง การศึกษา เทคโนโลยี รวมทั้งจะส่งผลในระยะยาวกับความสามารถในการแข่งขันหรือความสามารถเชิงการแข่งขัน (Competitiveness) และความได้เปรียบเชิงการแข่งขัน (Competitive Advantage) ของประเทศและขององค์การนั้นๆ อีกด้วย ซึ่งความสามารถในการแข่งขันหรือความสามารถเชิงการแข่งขัน (Competitiveness) ก็คือ ความสามารถในการสร้างผลตอบแทนได้สูงกว่าค่าเฉลี่ยหรือสูงกว่ามูลค่าที่คาดหวัง (Expected Value) ใ้จากปัจจัยการผลิต (Factors of Production) ที่องค์การหรือประเทศนั้นๆ ได้ลงทุนไป ซึ่งเป็นทั้งผลกำไรที่ได้เปรียบเชิงเศรษฐกิจและสร้างมูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐกิจ (Economics Value Added : EVA) เมื่อเปรียบเทียบกับคู่แข่งโดยเฉลี่ย ภายใต้ประสิทธิภาพการดำเนินงานที่เหนือกว่าประสิทธิภาพที่องค์การหรือประเทศอื่นๆ สามารถดำเนินงานได้ในปัจจุบัน (Ieamvijarn, S., 2020)

ทั้งนี้ ความสามารถในการแข่งขันด้านนวัตกรรมของแต่ละประเทศได้มีการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันด้านนวัตกรรมของแต่ละประเทศโดยมหาวิทยาลัยคอร์เนล (Cornell University) สถาบัน INSEAD และองค์การทรัพย์สินทางปัญญาแห่งโลก (World Intellectual Property Organization : WIPO) ได้ร่วมกันจัดทำดัชนีชี้วัดความสามารถด้านนวัตกรรมของแต่ละประเทศและเผยแพร่ในรายงาน The Global Innovation Index (GII) มาตั้งแต่ปี ค.ศ.2007 (พ.ศ. 2550) ซึ่งการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันด้านนวัตกรรมจะพิจารณาจากดัชนี 2 ประเภทหลัก คือ 1) ดัชนีทรัพยากรด้านนวัตกรรม (Innovation input sub-index) โดยคำนวณจากค่าเฉลี่ยของคะแนน 5 ปัจจัยประกอบด้วย 1.สถาบัน 2.ทุนมนุษย์และการวิจัย 3.โครงสร้างพื้นฐาน 4.ศักยภาพทางการตลาด 5.ศักยภาพทางธุรกิจ 2) ดัชนีผลผลิตด้านนวัตกรรม (Innovation output sub-index) โดยคำนวณจากค่าเฉลี่ยของคะแนน 2 ปัจจัยประกอบด้วย 1.ผลผลิตจากการพัฒนาความรู้และเทคโนโลยี 2.ผลผลิตจากความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งอันดับความสามารถในการแข่งขันด้านนวัตกรรมของประเทศไทยแม้จะมีอันดับที่ลดลง แต่ประเทศไทยมี 4 ปัจจัยที่มีอันดับที่ดีขึ้นได้แก่ โครงสร้างพื้นฐาน ปี ค.ศ.2019

.....
 อันดับความสามารถในการแข่งขันด้านนวัตกรรมของไทยอยู่ในอันดับที่ 77 ปี ค.ศ.2020 อันดับ
 ความสามารถในการแข่งขันด้านนวัตกรรมของไทยอยู่ในอันดับที่ 67 ศักยภาพทางการตลาด ปี ค.ศ.
 2019 อันดับความสามารถในการแข่งขันด้านนวัตกรรมของไทยอยู่ในอันดับที่ 42 ปี ค.ศ.2020 อันดับ
 ความสามารถในการแข่งขันด้านนวัตกรรมของไทยอยู่ในอันดับที่ 21 ศักยภาพทางธุรกิจ ปี ค.ศ.2019
 อันดับความสามารถในการแข่งขันด้านนวัตกรรมของไทยอยู่ในอันดับที่ 60 ปี ค.ศ.2020 อันดับ
 ความสามารถในการแข่งขันด้านนวัตกรรมของไทยอยู่ในอันดับที่ 36 ผลผลิตจากความคิดสร้างสรรค์ ปี
 ค.ศ.2019 อันดับความสามารถในการแข่งขันด้านนวัตกรรมของไทยอยู่ในอันดับที่ 54 ปี ค.ศ.2020
 อันดับความสามารถในการแข่งขันด้านนวัตกรรมของไทยอยู่ในอันดับที่ 52 ซึ่งอันดับความสามารถใน
 การแข่งขันด้านนวัตกรรมของไทยมีรายละเอียดปรากฏดังตารางที่ 1 ต่อไปนี้

ตารางที่ 1 อันดับความสามารถในการแข่งขันด้านนวัตกรรมของประเทศไทย

ปีค.ศ. / (ปีพ.ศ.)	2014 (2557)	2015 (2558)	2016 (2559)	2017 (2560)	2018 (2561)	2019 (2562)	2020 (2563)
อันดับ	48	55	52	51	44	43	44

ที่มา : ปรับปรุงจาก (Office of National Higher Education Science Research & Innovation Policy Council, 2020)

ศตวรรษที่ผ่านมาเทคโนโลยีมีความก้าวหน้าอย่างก้าวกระโดด ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งสังคม
 อย่างมากมาย ประเทศใดที่สามารถปรับตัวได้ทันก็สามารถพัฒนาจนกระทั่งเจริญก้าวหน้าได้อย่างมั่นคง
 และหากมีการปรับตัวทางด้านสังคมไปพร้อมๆ กันก็ถือว่าการเร่งพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืน การก้าวไปสู่
 การเป็นประเทศที่พัฒนานั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่เทคโนโลยีและนวัตกรรมจะต้องเข้ามามีบทบาทสำคัญในการ
 พัฒนาโครงสร้างเศรษฐกิจของประเทศ สังเกตได้ว่าประเทศที่พัฒนาแล้วหลายประเทศส่วนใหญ่ที่จะ
 ประสบความสำเร็จทางด้านเศรษฐกิจนั้น มักจะรู้จักวิธีนำนวัตกรรมมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการขับเคลื่อน
 เศรษฐกิจ ซึ่งจากข้อมูลของ UNESCO Science Report Towards 2030 ระบุว่า ประเทศส่วนใหญ่
 ยอมรับความสำคัญของนโยบาย วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม ว่ามีความสำคัญต่อการ
 ขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศอันจะนำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืนในระยะยาว โดยประเทศที่มีรายได้น้อย
 และปานกลางหลายประเทศมีการวางแผนระยะยาวถึงปี ค.ศ. 2020/2030 เพื่อหาแนวทางการพัฒนาที่
 สามารถทำให้ประเทศก้าวสู่ระดับรายได้ที่สูงขึ้น ขณะที่การขับเคลื่อนเศรษฐกิจด้วยนวัตกรรมในไทย เพื่อ
 ไปสู่การเป็นประเทศที่พัฒนาและมีรายได้สูงภายใน ปี ค.ศ. 2036 ตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี นั้น จำเป็น
 อย่างยิ่งที่จะต้องปรับเปลี่ยนกลไกขับเคลื่อนเศรษฐกิจจากประเทศที่ขับเคลื่อนด้วยประสิทธิภาพ
 (Efficiency-driven) มาเป็นการขับเคลื่อนบนฐานนวัตกรรม (Innovation-driven) ที่มุ่งเน้นการเพิ่ม

ศักยภาพการแข่งขันและสร้างความเข้มแข็งให้กับภาคการผลิต การค้า และการบริการ เพื่อกระตุ้นการเพิ่มผลิตภาพและสร้างงานที่มีคุณค่าภายใต้เศรษฐกิจแพลตฟอร์ม ซึ่งเป็นเงื่อนไขสำคัญในการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศอย่างยั่งยืนในอนาคต ลดปัญหาความเหลื่อมล้ำและยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน ปัจจุบันแม้ว่ารัฐบาลจะให้ความสำคัญและดำเนินการอย่างต่อเนื่องเพื่อให้สามารถนำไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ได้ อย่างไรก็ตามการปฏิรูปเศรษฐกิจไม่ได้หมายความว่า การพัฒนานวัตกรรมกำลังเผชิญกับความท้าทายจากปัญหาหลายมิติ อาทิ การนำงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์และเชิงสังคมยังมีข้อจำกัดและยังไม่เป็นรูปธรรม รวมถึงการวิจัยที่มุ่งเน้นการตีพิมพ์เฉพาะในวารสารระดับนานาชาติโดยไม่มีมีการแปลเป็นภาษาไทยเพื่อเอื้อให้กับประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงและนำผลการวิจัยไปใช้ได้ไว้วางกว้าง รวมทั้งการถอดความผลการวิจัยเป็นภาษาที่เข้าใจได้โดยง่ายสำหรับประชาชนทั่วไป นอกจากนี้ยังมีประเด็นความสำคัญของบริบทโลกในอนาคต (Mega trend) ที่จะเข้ามามีบทบาทและส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งเทรนด์เทคโนโลยีนวัตกรรมและสังคมผู้สูงอายุที่ไทยต้องตั้งรับเตรียมการรับมือให้ดีเพื่อให้ทันต่อบริบทโลกที่เต็มไปด้วยการแข่งขันและการเปลี่ยนแปลงอย่างก้าวกระโดด (Tingsabhat, C., 2006; Suanpang, P., 2009 & Gajanandana, R., 2018) การที่เทคโนโลยีและนวัตกรรมจะยิ่งทวีความสำคัญในการเป็นส่วนหนึ่งของการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ กอปรกับกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นภายใต้เศรษฐกิจแพลตฟอร์มที่มีการขยายตัวเป็นอย่างมาก จากความก้าวหน้าของเทคโนโลยีการสื่อสารและความก้าวหน้าของแพลตฟอร์มที่ปรากฏในสมาร์ตโฟน ทั้งนี้ นวัตกรรมทางเทคโนโลยีถือเป็นนวัตกรรมประเภทหนึ่งที่จะเป็นตัวเร่ง (Accelerator) ให้เกิดการขับเคลื่อนด้านเศรษฐกิจและสังคมของประเทศอย่างรวดเร็วมากยิ่งขึ้น เพราะนวัตกรรมทางเทคโนโลยีเป็นการใช้เทคโนโลยีในการผลิตผลิตภัณฑ์ใหม่ที่มีนวัตกรรม และใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน รวมทั้งเป็นนวัตกรรมที่มีแรงผลักดันที่สำคัญของความก้าวหน้าในด้านต่าง ๆ ทั้งทางด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง สิ่งแวดล้อมและความเป็นอยู่ของประชากร จากสาระสำคัญข้างต้น บทความวิชาการนี้ผู้เขียนจึงขอเสนอ นวัตกรรมทางเทคโนโลยี : แนวคิดเพื่อการขับเคลื่อนเศรษฐกิจในยุคเศรษฐกิจแพลตฟอร์ม ซึ่งเนื้อหาสาระของบทความวิชาการประกอบด้วย 1) บทนำ 2) ที่มาและความหมายของนวัตกรรมและนวัตกรรมทางเทคโนโลยี 3) รูปแบบของนวัตกรรม 4) ความหมายของเศรษฐกิจแพลตฟอร์มและลักษณะที่สำคัญของเศรษฐกิจแพลตฟอร์ม 5) สรุปและข้อเสนอแนะ

ที่มาและความหมายของนวัตกรรมและนวัตกรรมทางเทคโนโลยี

ในหัวข้อที่มาของนวัตกรรม ความหมายของนวัตกรรมและนวัตกรรมทางเทคโนโลยีนี้ประกอบด้วย 3 หัวข้อย่อยได้แก่ ที่มาของนวัตกรรม ความหมายของนวัตกรรมและความหมายของนวัตกรรมทางเทคโนโลยี ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ที่มาของนวัตกรรม

นวัตกรรมมีที่มาจาก การประดิษฐ์คิดค้นทางเทคนิค (Technical Invention) ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (Creativity Idea) ตลอดจนความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี (Technological Advances) ซึ่งส่งผลให้เกิดการพัฒนาทั้งในภาคอุตสาหกรรมการผลิตและภาคบริการ ตลอดจนการพัฒนาทางสังคม รวมทั้งพฤติกรรมการใช้ชีวิตของคนในสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปตามเทคโนโลยีและการเกิดขึ้นของนวัตกรรม ทั้งนี้เพื่อให้ทราบถึงแนวคิดการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของนักเศรษฐศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของการประกอบการที่มีผลต่อการเจริญเติบโตและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ จึงขอสรุปที่มาหลักของการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของการประกอบการ ดังตารางที่ 2 ต่อไปนี้

ตารางที่ 2 ที่มาหลักของการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของการประกอบการ จำแนกตามแนวคิดหรือทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์ของนักเศรษฐศาสตร์

ชื่อนักเศรษฐศาสตร์	ปี ค.ศ.	ที่มาหลักของการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ	บทบาทของการประกอบการที่มีผลต่อการเจริญเติบโตและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ
Adam Smith	1776	การแบ่งงานกันทำ	ไม่มีการกล่าวถึงอย่างชัดเจน มีเพียงการกล่าวถึงว่า การแบ่งงานกันทำจะไปเพิ่มผลผลิตภาพ โดยการพัฒนาระบบการและผลิตภัณฑ์
Thomas Malthus	1798	การขาดการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ (การเติบโตของจำนวนประชากรจะไปจัดการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศนั้นๆ)	ไม่มีการกล่าวถึงอย่างชัดเจน มีเพียงการกล่าวถึงการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีจะเป็นเหตุผลหนึ่งของการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ

ตารางที่ 2 ที่มาหลักของการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของการประกอบการ จำแนกตามแนวคิดหรือทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์ของนักเศรษฐศาสตร์ (ต่อ)

ชื่อนักเศรษฐศาสตร์	ปี ค.ศ.	ที่มาหลักของการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ	บทบาทของการประกอบการที่มีผลต่อการเจริญเติบโตและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ
Harrod Roy F. & Domar Evsey	1946	การสะสมทุนและการออมเป็นปัจจัยหลักของการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ	ไม่มีการกล่าวถึงอย่างชัดเจน มีเพียงการกล่าวถึงว่า ในแบบจำลองที่เป็นทางการตัวแปรภายในบางตัวจะถูกทำให้มีจำกัด

Kaldor Nicholas	1957	ความเคลื่อนไหวทางเทคนิคและการกระจายรายได้มีจุดมุ่งหมายเพื่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ	ไม่มีการกล่าวถึงอย่างชัดเจน มีเพียงการกล่าวถึงว่า ในแบบจำลองที่เป็นทางการตัวแปรภายในบางตัวจะถูกทำให้มีจำกัด
Robert Solow	1956	ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีจะเพิ่มผลิตภาพและเพิ่มการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ	ไม่มีการกล่าวถึงอย่างชัดเจน มีเพียงการกล่าวถึงว่าเป็นส่วนของการที่ยังไม่ได้อธิบายจำนวนที่เหลือ
Robert E. Lucas	1988	การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจขึ้นอยู่กับการพัฒนาทุนมนุษย์	ไม่มีการกล่าวถึงอย่างชัดเจน มีเพียงการกล่าวถึงว่า ทุนมนุษย์จะไปสนับสนุนให้เกิดผลิตภาพและทางเลือกระหว่างอาชีพที่อยู่บนฐานทักษะต่างๆ
Joseph A. Schumpeter	1934	นวัตกรรม การประกอบการและอำนาจตลาดเป็นส่วนที่สำคัญของการพัฒนาทางเศรษฐกิจ	นวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี (เป็นที่มาของการพัฒนา) และเป็นจุดเริ่มต้นของผู้ประกอบการ
David C. McClelland	1961	ความต้องการความสำเร็จคือสิ่งใดก็ตามที่ขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจ	วัฒนธรรมการประกอบการจะนำไปสู่การพัฒนาทางเศรษฐกิจ

ที่มา : (Buah, A.S. & Gubik, A.S., 2019)

ความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ (Economic Growth) ในอดีตเป็นผลมาจากการสะสมแรงงานและทุน (Labor and Capital Accumulation) โดยนวัตกรรมถือเป็นปัจจัยภายนอก (Exogenous Factor) ที่อยู่นอกเหนือตัวแบบหรือแบบจำลองทางเศรษฐศาสตร์ (Economic Model) กระทั่งในปี ค.ศ. 1934 โจเซฟ อะลอยส์ ชุมปีเตอร์ (Joseph Alois Schumpeter) นักเศรษฐศาสตร์การเมือง (Political Economist) ชาวออสเตรีย ชุมปีเตอร์เป็นหนึ่งในนักเศรษฐศาสตร์ที่ทรงอิทธิพล ในช่วงต้นศตวรรษที่ 20 และได้รับความนิยมในคำศัพท์ที่ได้บัญญัติขึ้นมาได้แก่คำว่า “การทำลายอย่างสร้างสรรค์ (Creative Destruction)” ซึ่งอธิบายถึงการที่สิ่งเก่าถูกแทนที่ด้วยสิ่งใหม่อย่างไร Liberto (2021) ได้เสนอทฤษฎีการพัฒนาเศรษฐกิจ (The Theory of Economic Development) ทฤษฎีนี้มีสาระสำคัญได้แก่การพัฒนาเศรษฐกิจที่แท้จริงนั้นเกิดจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี (Technological Advances) เป็นวงจรที่ไม่จบสิ้น (Never Ending Cycle) โดยมีหน่วยธุรกิจที่พยายามสร้างนวัตกรรมหรือสามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือกระบวนการใหม่ๆ เข้ามาทดแทนวิธีดั้งเดิม การนำเสนอเทคโนโลยีใหม่ๆ หรือผลิตภัณฑ์ใหม่หรือกระบวนการใหม่ของหน่วยธุรกิจดังกล่าวนี้ส่งผลให้เกิดการส่งเสริมการสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ เข้าสู่ตลาดอย่างต่อเนื่อง ซึ่งมีวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Small and Medium Enterprises : SMEs) เป็นหน่วยธุรกิจที่สำคัญในการปรับปรุงพัฒนา

กระบวนการทำงานตลอดจนขับเคลื่อนความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี การเสนอแนวคิดดังกล่าวของ โจเซฟ อลรอยด์ ชุมปีเตอร์ ทำให้แนวคิดความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในอดีตที่เชื่อว่าเป็นผลมาจากการสะสมแรงงานและทุนได้ลดความสำคัญลงไป ทั้งนี้ที่มาของนวัตกรรม (Source of Innovation) สามารถจำแนกออกเป็นที่มาด้านอุปสงค์และที่มาด้านอุปทาน โดยมีรายละเอียดปรากฏดังตารางที่ 3 ต่อไปนี้

ตารางที่ 3 ที่มาของนวัตกรรมจำแนกตามด้านอุปสงค์และด้านอุปทาน

ที่มาของนวัตกรรม	
ด้านอุปสงค์ (Demand-side)	ด้านอุปทาน (Supply-side)
<p>-ผู้บริโภคสามารถระบุถึงรสนิยมและความชอบได้ แต่อาจไม่สามารถระบุถึงความจำเป็นและความต้องการได้ ในความเป็นจริงผู้บริโภคมักจะเก็บซ่อนไว้ในใจแต่สามารถค้นพบความต้องการที่แท้จริงได้และสามารถอธิบายปัญหาที่พวกเขาพบ ภายใต้ผลิตภัณฑ์ที่มีอยู่โดยปราศจากการเสนอแนวทางการแก้ปัญหาที่เหมาะสมให้กับผู้บริโภค</p> <p>-อุปสงค์ซ่อนเร้นหรืออุปสงค์แฝง (Latent Demand) ที่มีอยู่นั้น เมื่อประชาชนจำนวนหนึ่งแบ่งปันความต้องการสำหรับบางสิ่งบางอย่างซึ่งยังไม่มีอยู่ในรูปแบบของผลิตภัณฑ์ที่แท้จริง อุปสงค์ซ่อนเร้น (อุปสงค์แฝง) จะกลายเป็นโอกาสสำหรับนวัตกรรมทางการตลาดที่จะพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้กับประชาชนกลุ่มนั้นๆที่มีความต้องการต่อไป</p>	<p>-นวัตกรรมสามารถเกิดได้จากการพัฒนาผลิตภัณฑ์ในครั้งแรกและนำผู้บริโภคให้รู้จักกับผลิตภัณฑ์ซึ่งเรียกว่า “แนวคิดที่มาของนวัตกรรมด้านอุปทาน” หลายๆครั้งที่การพัฒนาสิ่งประดิษฐ์หรือผลิตภัณฑ์ต่างๆถูกพัฒนาโดยปราศจากการคำนึงถึงบริบทของผู้บริโภคคนสุดท้ายท่ามกลางความก้าวหน้าต่างๆที่ถูกสร้างขึ้น เทคนิคด้านอุปทานเป็นสิ่งที่ถูกเลือกเพื่อจะบูรณาการเสียงของลูกค้าให้ดีขึ้น</p>

ที่มา : (Kotler, P., 1973)

โจเซฟ อลรอยด์ ชุมปีเตอร์ ยังได้เสนอความเห็นไว้ในเอกสารทางวิชาการในปีค.ศ. 1942 ที่มีชื่อว่า ทุนนิยม สังคมนิยมและประชาธิปไตย (Capitalism, Socialism and Democracy) ไว้ว่า นอกเหนือไปจากวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแล้ว ยังมีบริษัทขนาดใหญ่ในอุตสาหกรรมที่มีห้องปฏิบัติการเพื่อการวิจัยและพัฒนา บริษัทขนาดใหญ่ดังกล่าวนี้มักจะเป็นผู้นำเทคโนโลยีใหม่ๆ (Technological Leader) เสมอ โดยนำกำไรมาใช้ในการสนับสนุนการวิจัยและพัฒนา เพื่อลดความเสี่ยงทางธุรกิจและอาศัยความได้เปรียบจากการประหยัดจากขนาดของการผลิต (Economies of Scale) ซึ่งเป็นความได้เปรียบที่เกิดขึ้นจากการที่หน่วยธุรกิจ (Firms) สามารถผลิตผลผลิตได้ในจำนวนมากขึ้น จนทำให้ต้นทุนในการผลิตเฉลี่ยต่อหน่วย (Average Cost : AC) ต่ำลงได้ เพื่อกำหนดมาตรฐาน

ผลิตภัณฑ์หรือสินค้าและกระบวนการ (Process) การผลิตและบริการ อย่างไรก็ตามบริษัทขนาดใหญ่เหล่านี้มีจำนวนไม่มากนัก พลวัตทางนวัตกรรมจึงมักเกิดขึ้นจากบริษัทขนาดกลางและขนาดเล็กหรือวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่มีผู้ประกอบการ (Entrepreneur) ที่มีจิตวิญญาณของการเป็นผู้ประกอบการ ส่งผลให้เกิดนวัตกรรมทางเทคโนโลยีใหม่และกระบวนการใหม่เข้าสู่ตลาดอยู่เสมอ ๆ และต่อเนื่องอย่างไม่มีที่จบสิ้นเป็นวัฏจักรของการพัฒนาเศรษฐกิจต่อไป รวมไปถึงการพัฒนาสังคมวัฒนธรรมและการเมืองการปกครอง โดยมีนวัตกรรมเป็นแก่นแกนหรือแกนกลางของกระบวนการขับเคลื่อนการพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีก้าวไปสู่การสร้างและพัฒนามาตรฐานของชีวิต (Standard of Life) ของสังคมหนึ่ง ๆ ตลอดจนการเชื่อมโยงของสังคมโลกที่ในปัจจุบันเป็นการเชื่อมโยงสอดคล้องกันไป ในลักษณะเดียวกัน (Alignment) ทั่วโลก ซึ่งเป็นผลมาจากความก้าวหน้าของเทคโนโลยี เทคโนโลยีสารสนเทศ การสื่อสาร โทรคมนาคมและการติดต่อเชื่อมโยงอย่างรวดเร็วผ่านโซเซียลมีเดียในยุคสังคมโลกาภิวัตน์ (Globalization) (ปรับปรุงจาก (Luangpirom, N., 2012)

ความหมายของนวัตกรรม

นวัตกรรม (Innovation) มาจากรากศัพท์ในภาษาละตินคำว่า Nova ซึ่งแปลว่าใหม่ Kajorncheppun-ngam, K. & Makhasiranon, W. (2012); Kuanhawej, B. (1999) ระบุว่านวัตกรรมเป็นศัพท์บัญญัติของคณะกรรมการพิจารณาศัพท์วิชาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งแต่เดิมใช้คำว่า “นวกรรม” เป็นคำที่มาจากภาษาอังกฤษว่า “Innovation” มีรากศัพท์มาจากภาษาละตินว่า “Innovare” แปลตามรูปศัพท์ได้ว่า ทำใหม่ เปลี่ยนแปลงโดยนำสิ่งใหม่ๆเข้ามา ทั้งนี้ Trott (2017) ได้กล่าวถึงนวัตกรรมเพิ่มเติมในลักษณะของสมการดังภาพที่ 1 ต่อไปนี้

ภาพที่ 1 สมการนวัตกรรม

นวัตกรรม = แนวความคิดทางทฤษฎี + การประดิษฐ์คิดค้นทางเทคนิค + การแสวงหาประโยชน์เชิงพาณิชย์
(Innovation) = (Theoretical Conception) + (Technical Invention) + (Commercial Exploitation)

ที่มา : (Trott., 2017)

ซึ่งแนวความคิดทางทฤษฎีเป็นความคิดใหม่ที่เป็นจุดเริ่มต้นสำหรับนวัตกรรม เป็นความคิดใหม่ด้วยตัวของมันเอง ในขณะที่ต้องมีความน่าสนใจแต่ยังไม่ใช่ทั้งการประดิษฐ์คิดค้นและนวัตกรรม มันเป็นเพียงแนวคิด ความคิดหรือการรวบรวมความคิด กระบวนการของการแปลงความคิดทางสติปัญญาไปสู่สิ่งประดิษฐ์ที่จับต้องได้ (ปกติจะอยู่ในรูปผลิตภัณฑ์หรือกระบวนการ) สิ่งนี้เรียกว่า “การประดิษฐ์คิดค้น” นวัตกรรมขึ้นอยู่กับการประดิษฐ์คิดค้น แต่การประดิษฐ์คิดค้นจำเป็นต้องควบคุมและใช้ประโยชน์ไปสู่กิจกรรมเชิงพาณิชย์ ก่อนที่จะส่งผลให้เกิดการเติบโตแก่องค์กรต่อไป ในส่วนของความหมายของนวัตกรรมนั้นนักวิชาการชาวไทยและนักวิชาการชาวต่างประเทศหรือองค์กรในต่างประเทศได้ให้ความหมายของนวัตกรรมไว้ โดยมีรายละเอียดดังนี้ Royal Academy (2009) ได้ให้ความหมายของนวัตกรรมว่า หมายถึงการประยุกต์ความคิดใหม่ทางเศรษฐกิจโดยการทำขึ้นใหม่หรือการพัฒนาสิ่งที่มีอยู่เดิมขึ้นให้ดีขึ้นด้วยการใช้เทคนิควิธีการต่างๆหรือเทคโนโลยีที่นำไปสู่การผลิตหรือการทำธุรกิจที่มีประสิทธิภาพหรืออำนวยความสะดวกสบายในการใช้สินค้าหรือบริการ หรือเพื่อให้เกิดการประหยัดหรือลดต้นทุนค่าใช้จ่ายต่างๆซึ่งจะช่วยให้เกิดความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ต่อมา Klomjit, P. (2014) ได้ให้ความหมายของนวัตกรรมว่า หมายถึง การสร้างเทคโนโลยีใหม่ ๆ การสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ หรือการบริการรูปแบบใหม่ที่มีความสำคัญอย่างมากในปัจจุบัน เช่น โทรศัพท์มือถือ การติดต่อสื่อสารทางอินเทอร์เน็ต การตลาด หรือการทำธุรกรรมทางอินเทอร์เน็ต เป็นต้น ในทางการจัดการ การสร้างนวัตกรรมช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารงานในองค์กรธุรกิจ ขณะที่ Narayanan (2001) ได้ให้ความหมายของนวัตกรรมว่า หมายถึง ผลลัพธ์และกระบวนการที่ใช้เทคโนโลยีเพื่อแก้ปัญหาในการทำงานและก่อให้เกิดความได้เปรียบและโอกาสในการแข่งขัน และ Tidd, J. & Bessant, J. (2014) ได้ให้ความหมายของนวัตกรรมว่า หมายถึง กระบวนการสร้างมูลค่าจากความคิด

จากความหมายที่นักวิชาการทั้งชาวไทยและต่างประเทศ และองค์กรของรัฐได้ให้ความหมายของคำว่า “นวัตกรรม” ไว้นั้น เมื่อพิจารณาแล้วพบว่าความหมายของนวัตกรรมมีสาระสำคัญที่ประกอบกันเป็นนวัตกรรมอยู่ทั้งสิ้น 3 ส่วนได้แก่

1. ความใหม่ (Newness) การจะยอมรับว่า สิ่งใดก็ตามมีคุณลักษณะเป็นนวัตกรรมได้หรือไม่นั้นจะต้องพิจารณาถึง ความใหม่ก่อนซึ่งหมายถึง สิ่งใหม่ที่ถูกพัฒนาขึ้น โดยอาจมีลักษณะเป็นตัวสินค้าผลิตหรือเป็นบริการ หรือเป็นกระบวนการ โดยอาจจะเป็นการพัฒนาจากของเดิมหรือสร้างสรรค์ขึ้นมาใหม่

2. ประโยชน์เชิงเศรษฐกิจและเชิงพาณิชย์ (Economic and Commercial Benefits) การสร้างประโยชน์เชิงเศรษฐกิจและประโยชน์เชิงพาณิชย์ นวัตกรรมต้องสามารถทำให้เกิดมูลค่าเพิ่ม (Value-Added)

.....
ขึ้นได้จากการพัฒนาสิ่งใหม่นั้นขึ้นมา ประโยชน์ที่เกิดขึ้นอาจวัดได้ทั้งที่เป็นตัวเงินโดยตรงจับต้องได้ (Tangible) หรืออาจไม่เป็นตัวเงินและอาจจับต้องไม่ได้ (Intangible)

3. การใช้ความรู้และความคิดสร้างสรรค์ (Knowledge and Creativity Idea) นวัตกรรมต้องเกิดจากการใช้ความรู้และความคิดสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาให้เกิดสิ่งใหม่ขึ้นมา ไม่ใช่เกิดจากการทำเลียนแบบ การทำซ้ำขึ้นมา

จากความหมายของนวัตกรรมข้างต้นนั้น ผู้เขียนสามารถนำมาสรุปในทัศนะของผู้เขียนได้ว่า นวัตกรรม หมายถึง การทำสิ่งใหม่ ๆ ทั้งผลิตภัณฑ์ใหม่ คุณสมบัติใหม่ของผลิตภัณฑ์เดิม กระบวนการผลิตใหม่ การเปิดตลาดใหม่ การเปลี่ยนแปลงองค์กรใหม่ และการพัฒนาแหล่งวัตถุดิบหรือปัจจัยนำเข้าใหม่เข้ามาเปลี่ยนแปลงเพิ่มเติมวิธีการที่ทำอยู่เดิมเพื่อให้ใช้ได้ผลดียิ่งขึ้น มีประสิทธิภาพสูงขึ้น โดยนวัตกรรมจะส่งผลให้การแก้ไขปัญหาในการทำงานอย่างมีความแตกต่างและมีความเป็นเลิศและทำให้องค์กรมีความสามารถในการแข่งขันได้อย่างต่อเนื่อง

ความหมายของนวัตกรรมทางเทคโนโลยี

จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า ในช่วงศตวรรษที่ 20 และศตวรรษที่ 21 นวัตกรรมทางเทคโนโลยีได้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ส่งผลทั้งทางเศรษฐกิจและการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการดำเนินชีวิตของคนในสังคมผ่านผลิตภัณฑ์หรือกระบวนการต่างๆ ทั้งนี้ในส่วนของความหมายของนวัตกรรมทางเทคโนโลยี (Technological Innovation) มีนักวิชาการทั้งชาวไทยและนักวิชาการชาวต่างประเทศหรือองค์กรในต่างประเทศได้ให้ความหมายของนวัตกรรมทางเทคโนโลยีไว้ โดยมีรายละเอียดดังนี้ Aujirapongpan, S., et al. (2010) ได้ให้ความหมายของนวัตกรรมทางเทคโนโลยีว่า นวัตกรรมทางเทคโนโลยี หมายถึง นวัตกรรมที่มีพื้นฐานหรือขอบเขตของการพัฒนามาจากเทคโนโลยี โดยในปัจจุบันในการพัฒนานวัตกรรมทางเทคโนโลยีมีบทบาทและความสำคัญต่อหลาย ๆ อุตสาหกรรม ทั้งนี้เนื่องจากเทคโนโลยี ช่วยทำให้การพัฒนานวัตกรรมสามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้าหรือผู้บริโภค และสร้างความได้เปรียบในเชิงการแข่งขันได้เป็นอย่างดี รวมทั้งเป็นนวัตกรรมที่มีแรงผลักดันที่สำคัญของความก้าวหน้าในด้านต่าง ๆ ทั้งทางด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมืองสิ่งแวดล้อมและความเป็นอยู่ของประชากร นวัตกรรมทางเทคโนโลยี จึงเป็นได้ทั้ง นวัตกรรมผลิตภัณฑ์ นวัตกรรมกระบวนการ นวัตกรรมที่มีลักษณะเฉียบพลัน และนวัตกรรมที่มีลักษณะค่อยเป็นค่อยไป ถ้าการพัฒนานวัตกรรมนั้นอยู่บนพื้นฐานของการให้เทคโนโลยีเพื่อการเปลี่ยนแปลง นอกจากนี้ การเปลี่ยนแปลงของนวัตกรรมทางเทคโนโลยียังจะส่งผลต่อรูปแบบ และระดับของการแข่งขันใน เชิงธุรกิจได้อีกด้วย Kamau. W. J. (2013) ได้ให้ความหมายของนวัตกรรมทางเทคโนโลยีว่าหมายถึง การใช้ความรู้ใหม่ในการจัดทำผลิตภัณฑ์ใหม่ หรือบริการใหม่ ๆ เพื่อให้เป็นไปตามที่ลูกค้าต้องการ

OECD (2013) ได้ให้ความหมายของนวัตกรรมทางเทคโนโลยีว่าหมายถึง การใช้เทคโนโลยีในการผลิตผลิตภัณฑ์ใหม่ที่มีนวัตกรรมและใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ Tidd, J. & Bessant, J. (2014) ได้ให้ความหมายของนวัตกรรมทางเทคโนโลยีว่า หมายถึงส่วนหนึ่งของการดำเนินการด้านนวัตกรรมโดยรวม ซึ่งมุ่งเน้นที่เทคโนโลยีและวิธีการที่รวบรวมให้เกิดความสำเร็จในการสร้างผลิตภัณฑ์ บริการ และกระบวนการ โดยเทคโนโลยีก็คือองค์ความรู้ซึ่งเปรียบเสมือนเป็นฐานที่มีความแข็งแกร่งสำหรับนวัตกรรมเทคโนโลยี และยังเป็นสิ่งสำคัญที่นำไปสู่การวิจัย การออกแบบ การพัฒนา การผลิตและการตลาด จากความหมายของนวัตกรรมทางเทคโนโลยีข้างต้น สามารถนำมาสังเคราะห์องค์ประกอบของความหมายนวัตกรรมทางเทคโนโลยีได้ดังตารางที่ 4 ต่อไปนี้

ตารางที่ 4 การสังเคราะห์องค์ประกอบของความหมายนวัตกรรมทางเทคโนโลยี

องค์ประกอบของ ความหมาย นวัตกรรมทาง เทคโนโลยี	นักวิชาการ/องค์กรในต่างประเทศ			
	Aujirapongpan, S., et al. (2010)	Kamua,W.J. (2013)	OECD, (2013)	Tidd, J. & Bessant, J. (2014)
1.การใช้ความรู้ใหม่ ในการจัดทำ ผลิตภัณฑ์ใหม่หรือ บริการใหม่ ตอบสนองความ ต้องการของลูกค้า		✓		
2.การสร้าง ผลิตภัณฑ์หรือ วิธีการทำงานขึ้นมา ใหม่	✓	✓	✓	✓
3.การพัฒนา กระบวนการ ตลอดจนวิธีการ ทำงานที่มีอยู่เดิมให้ ดีขึ้น	✓	✓	✓	✓

4.การใช้เทคโนโลยีเพื่อทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและความสำเร็จในการผลิตหรือพัฒนาผลิตภัณฑ์	✓		✓	✓
---	---	--	---	---

จากตารางที่ 4 การสังเคราะห์องค์ประกอบของความหมายนวัตกรรมทางเทคโนโลยีพบว่า ทุกองค์ประกอบมีความถี่ที่เท่ากัน ซึ่งความหมายของนวัตกรรมทางเทคโนโลยีที่นักวิชาการและองค์การในต่างประเทศได้ให้ความหมายไว้ข้างต้นนั้น ผู้เขียนสามารถนำมาสรุปในทัศนะของผู้เขียนได้ว่า นวัตกรรมทางเทคโนโลยี หมายถึง การทำผลิตภัณฑ์หรือวิธีการทำงานขึ้นใหม่หรือพัฒนาผลิตภัณฑ์หรือวิธีการทำงานที่มีอยู่เดิมให้ดีขึ้น บนพื้นฐานของการใช้เทคโนโลยีเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้วยการใช้เทคนิควิธีการต่าง ๆ หรือเทคโนโลยีที่นำไปสู่การผลิตหรือการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ซึ่งจะส่งผลต่อทั้งรูปแบบธุรกิจและระดับของการแข่งขันทางธุรกิจ

รูปแบบของนวัตกรรม

รูปแบบของนวัตกรรมสามารถจำแนกได้อย่างหลากหลายหลาย โดยนวัตกรรมไม่ได้จำกัดอยู่เพียงภาคธุรกิจเอกชนเท่านั้น แต่สามารถเกิดขึ้นได้ในภาครัฐอีกด้วย ทั้งนี้ Ahmed, P.K. & Shepherd, C.D. (2010) ได้รูปแบบนวัตกรรมไว้ 5 รูปแบบ ดังตารางที่ 5 ต่อไปนี้

ตารางที่ 5 รูปแบบนวัตกรรมตามแนวคิดของ Ahmed, P.K. & Shepherd, C.D.

ลำดับที่	ประเภทหรือรูปแบบนวัตกรรม	นิยามและตัวอย่าง
1	นวัตกรรมการเมือง (Political Innovation)	นวัตกรรมการเมืองมีหลายรูปแบบแต่ที่พบบ่อยๆจะเกี่ยวข้องกับรูปแบบของนิติบัญญัติ การปฏิรูปสถาบันการเมือง ทิศทางของสังคมและการปกครอง ตัวอย่างเช่น เรื่องอื้อฉาวของบริษัทเอนรอน (Enron) ของสหรัฐอเมริกานำไปสู่นวัตกรรมทางนิติบัญญัติและสถาบันโดยมีการตรากฎหมาย SOX (Sarbanes Oxley Act) ในปีค.ศ.2002 เป็นกฎหมายที่ตราขึ้นเพื่อบังคับใช้ในการป้องกันปัญหาด้านบัญชีการเงินที่ผิดพลาดและการฉ้อโกงภายในให้กับผู้ถือหุ้นและสาธารณชนทั่วไป

2	นวัตกรรมสังคม (Social Innovation)	นวัตกรรมสังคมเป็นผลลัพธ์ของปัจจัยต่างๆที่ร่วมกันผลักดันสังคมไปสู่ทิศทางใหม่ ตัวอย่างเช่น การปฏิวัติบุปผาชนของกลุ่มฮิปปี (Hippie) ในทศวรรษที่ 1960 ที่เริ่มปฏิเสธองค์การและสถาบันต่างๆของโลก แต่สร้างโอกาสให้บริษัทต่างๆ ไล่ผ้าและแฟชั่นถูกพัฒนาขึ้นในลักษณะแฟชั่นใหม่ที่เต็มไปด้วยเสื้อผ้าที่มีสีสันกลายเป็นสมัยนิยมในยุคนั้นและโอกาสสำหรับตลาดเฉพาะกลุ่ม
3	นวัตกรรมปรัชญา (Philosophical Innovation)	ความคิดเชิงปรัชญาเป็นแนวทางให้สังคมเกิดความก้าวหน้าทางความรู้และสามารถให้ความหมายว่าอะไรคือสิ่งที่ถูกต้องและอะไรคือสิ่งที่ผิด ตัวอย่างเช่น กฎทางวิทยาศาสตร์ของไอแซก นิวตัน ถือเป็นความก้าวหน้าทางปรัชญาซึ่งเปลี่ยนแปลงสังคม กฎทางกลศาสตร์ของนิวตันได้มีส่วนทำให้เกิดนวัตกรรมอย่างมากมาย
4	นวัตกรรมผลิตภัณฑ์ (Product Innovation)	นวัตกรรมผลิตภัณฑ์ขับเคลื่อนทั้งเทคโนโลยีการตลาด การรวมเอาเทคโนโลยีและทำให้เกิดนวัตกรรมสามารถสังเกตได้จากคุณลักษณะของผลิตภัณฑ์ที่จับต้องได้ ตัวอย่างเช่น การเปลี่ยนแปลงของพิมพ์ดีดเป็นพิมพ์ดีดไฟฟ้าและกลายเป็นเครื่องคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคลที่เป็นการยกระดับการแปลงรูปเทคโนโลยีให้เป็นนวัตกรรมผลิตภัณฑ์
5	นวัตกรรมกระบวนการ (Process Innovation)	นวัตกรรมกระบวนการมักพบบ่อยๆว่าเป็นการพัฒนาประสิทธิภาพของการดำเนินงานการผลิตหรือการส่งเสริมให้เกิดผลผลิต ตัวอย่างเช่น ความก้าวหน้าในเทคโนโลยีเซมิคอนดักเตอร์ที่ทำให้เกิดการพัฒนาผลิตภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์อื่นๆอีกมากมาย ด้วยคุณลักษณะที่ไม่น่าจะเป็นไปได้ด้วยหลอดสุญญากาศหรือหลอดอิเล็กตรอน (Vacuum Tube) และเทคโนโลยีไดโอดในการผลิตวิทยุและโทรทัศน์

นอกจากการจำแนกรูปแบบนวัตกรรมดังกล่าวข้างต้นแล้ว ยังมีกรจำแนกรูปแบบตามคู่มือระเบียบวิธีกรนานาชาติดำเนินการสำรวจทางสถิติเกี่ยวกับนวัตกรรม ที่แนะนำโดยกลุ่มประเทศที่พัฒนาแล้วและกลุ่มประเทศสหภาพยุโรป (European Union : EU) ซึ่งเรียกรคู่มือนี้ว่า “คู่มือออสโล (Oslo Manual)” การตีพิมพ์เผยแพร่ดำเนินการโดยองค์การเพื่อความร่วมมือและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ (Organization for Economic Cooperation and Development : OECD) ทั้งนี้ได้ดำเนินการจัดพิมพ์มาแล้ว 4 ครั้งได้แก่ครั้งที่ 1 (OM1) ค.ศ.1992 ครั้งที่ 2 (OM2) ค.ศ.1997 ครั้งที่ 3 (OM3) ค.ศ.

2005 และครั้งที่ 4 (OM4) ซึ่งเป็นครั้งล่าสุดจัดพิมพ์ในปี ค.ศ.2018 ทั้งนี้คู่มือดังกล่าวได้นำเสนอรูปแบบหรือประเภทของนวัตกรรมไว้โดยมีรายละเอียดปรากฏดังตารางที่ 6 ต่อไปนี้

ตารางที่ 6 การเปรียบเทียบรูปแบบหรือประเภทของนวัตกรรมในปัจจุบันและอดีตตามคู่มือเอสไอที่จัดพิมพ์

รูปแบบหรือประเภทของนวัตกรรมจำแนกตามการจัดพิมพ์ของคู่มือเอสไอ			
คู่มือเอสไอฉบับจัดพิมพ์ครั้งที่ 3 (OM3)	คู่มือเอสไอฉบับจัดพิมพ์ครั้งที่ 3 องค์ประกอบย่อย (OM3 subcomponents)	คู่มือเอสไอฉบับจัดพิมพ์ครั้งที่ 4 (OM4)	ความแตกต่าง
1.นวัตกรรมผลิตภัณฑ์ (Product Innovation) เป็นการปรับปรุงหรือพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่หรือบริการใหม่หรือผลิตภัณฑ์ที่มีอยู่เดิม บริการที่มีอยู่เดิมและผลิตขึ้นในเชิงพาณิชย์ให้มีคุณลักษณะที่ดีขึ้นมีคุณภาพเพิ่มมากขึ้น ทั้งที่เป็นการปรับปรุงหรือพัฒนาด้านเทคนิคคุณลักษณะซอฟต์แวร์ที่ใช้ในผลิตภัณฑ์หรือบริการ ตลอดจนลักษณะการใช้งาน	ผลิตภัณฑ์และบริการต่างๆ	ผลิตภัณฑ์และบริการ รวมถึงการครอบครองความรู้ด้านผลิตภัณฑ์ การออกแบบ คุณลักษณะของผลิตภัณฑ์และบริการ	ฉบับตีพิมพ์ครั้งที่ 4 ได้รวมเอาการออกแบบผลิตภัณฑ์ ซึ่งรวมไว้ภายใต้ นวัตกรรมการตลาดของการจัดพิมพ์ครั้งที่ 3

ตารางที่ 6 การเปรียบเทียบรูปแบบหรือประเภทของนวัตกรรมในปัจจุบันและอดีตตามคู่มือออสโลที่จัดพิมพ์(ต่อ)

รูปแบบหรือประเภทของนวัตกรรมจำแนกตามการจัดพิมพ์ของคู่มือออสโล			
คู่มือออสโลฉบับจัดพิมพ์ครั้งที่ 3 (OM3)	คู่มือออสโลฉบับจัดพิมพ์ครั้งที่ 3 องค์ประกอบย่อย (OM3 subcomponents)	คู่มือออสโลฉบับจัดพิมพ์ครั้งที่ 4 (OM4)	ความแตกต่าง
2.นวัตกรรมกระบวนการ (Process Innovation) เป็นการเปลี่ยนวิธีการผลิตใหม่ในการผลิตผลิตภัณฑ์หรือบริการ เปลี่ยนแนวทางใหม่ หรือให้บริการในลักษณะที่แตกต่างออกไปจากเดิมการส่งมอบผลิตภัณฑ์/บริการที่ต่างออกไปจากเดิมทั้งในส่วน of เทคโนโลยีคุณลักษณะ ตลอดจนซอฟต์แวร์ที่ใช้	การผลิต การส่งมอบผลิตภัณฑ์ และการจัดการการขนส่ง บริการเสริมรวมถึงการจัดซื้อ การบัญชีและบริการ เทคโนโลยีสารสนเทศ	การผลิตการกระจาย การขนส่งผลิตภัณฑ์ สารสนเทศและระบบการสื่อสาร	ที่เพิ่มเติมจากการจัดพิมพ์ครั้งที่ 3 คือการให้ความสำคัญกับการบริหารและการจัดการที่มากขึ้น
3.นวัตกรรมองค์กร (Organization Innovation) เป็นการปรับปรุงหรือพัฒนาการปฏิบัติงานขององค์กรไปสู่ลักษณะใหม่ ทั้งการเปลี่ยนแปลงแนวปฏิบัติทางธุรกิจ โครงสร้างการทำงานในองค์กร หรือการจัดการความสัมพันธ์กับหน่วยงานภายนอกองค์กร	แนวปฏิบัติทางธุรกิจ (Business Practices) องค์กรในฐานะสถานที่ปฏิบัติงาน (การกระจาย ความรับผิดชอบและการจัดการความสัมพันธ์กับหน่วยงานภายนอกองค์กร)	การบริหารและการจัดการ	นวัตกรรมองค์กรจะอยู่ภายใต้การบริหารและการจัดการในองค์กร

ตารางที่ 6 การเปรียบเทียบรูปแบบหรือประเภทของนวัตกรรมในปัจจุบันและอดีตตามคู่มือออสโลที่จัดพิมพ์(ต่อ)

รูปแบบหรือประเภทของนวัตกรรมจำแนกตามการจัดพิมพ์ของคู่มือออสโล			
คู่มือออสโลฉบับจัดพิมพ์ครั้งที่ 3 (OM3)	คู่มือออสโลฉบับจัดพิมพ์ครั้งที่ 3 องค์ประกอบย่อย (OM3 subcomponents)	คู่มือออสโลฉบับจัดพิมพ์ครั้งที่ 4 (OM4)	ความแตกต่าง
4.นวัตกรรมการตลาด (Marketing Innovation) เป็นการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาแนวทางการตลาดในลักษณะใหม่ ไม่ว่าจะเป็นการออกแบบผลิตภัณฑ์หรือบริการการนำเสนอผลิตภัณฑ์ การประชาสัมพันธ์/การส่งเสริมการตลาด ตลอดจนการกำหนดราคาแบบใหม่ของผลิตภัณฑ์หรือบริการ	การออกแบบผลิตภัณฑ์ ช่องทางการจัดจำหน่าย การบรรจุภัณฑ์ การส่งเสริมการขายและการกำหนดราคา	การตลาดการขายและการสนับสนุนหลังจากการจำหน่ายตลาด การจำหน่าย	นวัตกรรมในการจำหน่ายหรือการขาย หรือหลังการขาย บริการและการสนับสนุนการทำงานให้ลูกค้า ทั้งนี้นวัตกรรมจะสัมพันธ์กับการออกแบบผลิตภัณฑ์ ซึ่งถูกรวมไว้ภายใต้นวัตกรรมผลิตภัณฑ์ในคู่มือนี้

ที่มา : (OECD., 2018)

ความหมายของเศรษฐกิจแบบแพลตฟอร์มและลักษณะที่สำคัญของเศรษฐกิจแพลตฟอร์ม

ในหัวข้อความหมายของระบบเศรษฐกิจแบบแพลตฟอร์มและสาระสำคัญของเศรษฐกิจแพลตฟอร์ม นี้ประกอบด้วย 2 หัวข้อย่อยได้แก่ ความหมายของระบบเศรษฐกิจแบบแพลตฟอร์มและลักษณะที่สำคัญของเศรษฐกิจแพลตฟอร์ม ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ความหมายของเศรษฐกิจแพลตฟอร์ม

จากการทบทวนวรรณกรรม (Literature Review) เกี่ยวกับเศรษฐกิจแพลตฟอร์มพบว่าเศรษฐกิจแพลตฟอร์ม (Platform Economy) มีชื่อเรียกได้หลายอย่างได้แก่ เศรษฐกิจแพลตฟอร์มดิจิทัล (Digital Platform Economy) เศรษฐกิจที่เข้าถึงข้อมูล (Access Economy) เศรษฐกิจที่ประกอบด้วยงานครั้งคราวหรืองานที่รับจ้างจบเป็นครั้งๆ (Gig Economy) เศรษฐกิจที่ผู้รับทำงานรับงานเป็นครั้งๆตามความต้องการของลูกค้า (On Demand Economy) อย่างไรก็ตามคำว่า “เศรษฐกิจแพลตฟอร์ม”

เป็นชื่อที่นักวิชาการนิยมเรียกหรือใช้ในการอธิบายในมุมมองหลายๆด้านของปรากฏการณ์ดิจิทัลในต้นศตวรรษที่ 21 (Kenney. & Zysman., 2016; Wikipedia, 2020) มีนักวิชาการทั้งชาวไทยและนักวิชาการชาวต่างประเทศหรือองค์กรในต่างประเทศได้ให้ความหมายของเศรษฐกิจแพลตฟอร์มไว้ โดยสามารถสรุปได้ดังตารางที่ 6ต่อไป

ตารางที่ 6 นิยามหรือความหมายของเศรษฐกิจแพลตฟอร์ม

ลำดับที่	นิยามหรือความหมายของเศรษฐกิจแพลตฟอร์ม	นักวิชาการหรือหน่วยงานที่กำหนดนิยามหรือความหมาย
1	เศรษฐกิจแพลตฟอร์ม หมายถึง เศรษฐกิจที่เกิดจากการจับคู่ความต้องการผู้เสนอขายสินค้าและบริการกับผู้ต้องการซื้อสินค้า และบริการที่พึ่งพาดิจิทัลแพลตฟอร์มในการดำเนินการ ซึ่งทำให้เกิดลักษณะงานและความสัมพันธ์ใหม่ระหว่างนายจ้างและคนทำงาน	Wantanasombat, A. & Thirakowitkajorn, K. (2018)
2	เศรษฐกิจแพลตฟอร์ม หมายถึง ธุรกิจแพลตฟอร์มที่พบในอุตสาหกรรมที่กำลังเติบโตภายใต้การใช้เครือข่ายสังคม (Facebook, LinkedIn) การประมูลและการค้าปลีกโดยใช้อินเทอร์เน็ต (Amazon, eBay, Angie's List) การเงินออนไลน์และการทำงานของทรัพยากรมนุษย์ (workday, Elance-oDesk, Freelancer, Work Fusion) การขนส่งในเมือง(Uber, Lyft, Sidecar) การชำระค่าโทรศัพท์ (Mahala, Square) พลังงานสะอาด (Sungevity, SolarCity, EnerNOC)	Tiwana, A., et al. (2016)
3	เศรษฐกิจแพลตฟอร์ม หมายถึงเศรษฐกิจและกิจกรรมทางสังคมที่มีความสะดวกง่ายขึ้นโดยใช้แพลตฟอร์ม ซึ่งเป็นการดำเนินการจับคู่ระหว่างผู้ซื้อผู้ขายหรือกรอบแนวคิดทางเทคโนโลยี โดยส่วนใหญ่เป็นเทคโนโลยีที่เรียกว่าผู้ชักนำทางดิจิทัล ได้แก่ Amazon, Airbnb, Uber และ Baidu	(Alem, 2018)

4	เศรษฐกิจแพลตฟอร์ม หมายถึง การเปลี่ยนผ่านในปัจจุบันซึ่งบริษัทส่วนใหญ่ที่มีมูลค่าสูงๆในโลกเสนอผลิตภัณฑ์หลายๆอย่าง โดยเสนอผ่านแพลตฟอร์มเศรษฐกิจ แพลตฟอร์มที่แท้จริงจะต้องมีความรวดเร็วและยืดหยุ่นและเป็นกระบวนการในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลที่มีผลต่อการดำเนินธุรกิจและความสามารถต่างๆของธุรกิจ	(Siemens, 2020)
---	--	-----------------

จากความหมายของเศรษฐกิจแพลตฟอร์ม (Platform Economy) ที่นักวิชาการและหน่วยงานต่างๆได้ให้ความหมายไว้นั้น สามารถนำความหมายดังกล่าวข้างต้นมาสรุปเป็นความหมายในทัศนะของผู้เขียนได้ดังนี้ เศรษฐกิจแพลตฟอร์ม หมายถึง กิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมที่ถูกระดมทุนจากระบบที่เป็นเสมือนตัวกลางที่เชื่อมต่อระหว่างผู้ผลิต ผู้ซื้อ ผู้ขาย ผู้ให้บริการ ผู้รับบริการ ลูกค้า ที่ถูกเชื่อมต่อโดยตรงเข้าด้วยกันบนแพลตฟอร์ม เพื่อทำการแลกเปลี่ยนซื้อขายสินค้าหรือบริการหรือแบ่งปันข้อมูลหรือสื่อสารระหว่างกัน โดยไม่อยู่ภายใต้ข้อจำกัดของเชื้อชาติหรือพื้นที่หรือเวลา นอกจากนี้ยังมีการสลับหรือเปลี่ยนแปลงบทบาทจากผู้ซื้อเป็นผู้ผลิต ผู้ผลิตเป็นผู้ซื้อได้ตลอดเวลา รวมทั้งผู้ซื้อยังมีอำนาจมากขึ้นในการตัดสินใจเลือกซื้อผลิตภัณฑ์หรือเลือกใช้บริการโดยสามารถเปรียบเทียบข้อมูลที่มีความสมบูรณ์

ลักษณะที่สำคัญของเศรษฐกิจแพลตฟอร์ม

ในอดีตที่ผ่านมาเศรษฐกิจไทยเป็นเศรษฐกิจแบบเส้นตรง (Linear Economy) ซึ่งเป็นการนำเอาทรัพยากรมาผลิตเป็นสินค้าและเมื่อเลิกใช้สินค้านั้นๆแล้วจะถูกทิ้งไปไม่ได้นำกลับมาใช้ซ้ำอีก อีกทั้งยังเป็นเศรษฐกิจที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและทรัพยากร ปรับปรุงจาก (SCG., 2020) ทั้งนี้ปีพ.ศ. 2560 ถือเป็นปีที่ประเทศไทยได้เริ่มพัฒนาอย่างจริงจังเพื่อเข้าสู่เศรษฐกิจแพลตฟอร์มซึ่งเป็นไปตามพระราชบัญญัติการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม พ.ศ.2560 นอกจากนี้รัฐบาลยังมีแนวนโยบายด้านดิจิทัลที่ชัดเจนในการส่งเสริมการพัฒนาและ การใช้นวัตกรรมเทคโนโลยีดิจิทัล กล่าวได้ว่าระบบเศรษฐกิจไทยได้พัฒนาภายใต้การเชื่อมโยงกับเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสาระสำคัญสามารถสรุปได้ดังนี้ ภายใต้อิทธิพลของความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมเป็นแรงผลักดันที่มีพลานุภาพสูง ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งภาคสังคม การเมือง การศึกษา การสาธารณสุข สิ่งแวดล้อม รวมทั้งภาคเศรษฐกิจก็ไม่อาจปฏิเสธแรงผลักดันที่มาจากมาจากอิทธิพลของความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมดังกล่าวได้ ปัจจุบันเศรษฐกิจไทยกำลังจะเปลี่ยนผ่านจากเศรษฐกิจอนาล็อก (Analog Economy) ก้าวสู่เศรษฐกิจดิจิทัล (Digital Economy) โดยเศรษฐกิจอนาล็อกเป็นระบบเศรษฐกิจที่มีกิจกรรมทางเศรษฐกิจ (Economic activity) เกี่ยวข้องกับ

ระบบการผลิต การกระจายสินค้า การแลกเปลี่ยนและการบริโภคภายใต้การเชื่อมโยงกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่ไม่ได้พึ่งพาเทคโนโลยีสารสนเทศที่ซับซ้อน ส่วนเศรษฐกิจดิจิทัลเป็นระบบที่มุ่งเน้นความสัมพันธ์ระหว่างเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมบนพื้นฐานของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศดิจิทัลและเทคโนโลยีการสื่อสารระบบเศรษฐกิจไทยได้พึ่งพาเครื่องมือดิจิทัลในภาคการค้าและบริการ จนเกิดกิจการที่ไม่มีหน้าร้านแต่สามารถสร้างรายได้ผ่านระบบออนไลน์ ธุรกิจเหล่านี้ได้พัฒนาเป็นรูปแบบหรือแบบจำลองธุรกิจ (Business Model) ซึ่งแบบจำลองธุรกิจหมายถึง ตัวแบบที่สร้างขึ้นมาให้เห็นภาพรวมของธุรกิจครบวงจร ช่วยให้การดำเนินธุรกิจมีทิศทางที่ชัดเจน ทีมงานรู้และเห็นภาพตรงกันว่าธุรกิจของเราจะให้บริการหรือจำหน่ายอะไร จำหน่ายให้ใคร จำหน่ายอย่างไร จำหน่ายที่ไหน ผลิตด้วยอะไร มุ่งเน้นการใช้แรงงาน (Labor Intensive) หรือมุ่งเน้นการใช้สินค้าทุนหรือเครื่องจักร (Capital Intensive) ใครมาช่วยผลิต และมีรายได้และค่าใช้จ่ายอย่างไร รวมถึงมีกำไรจากการให้บริการและสินค้ารายการไหนบ้าง ดังนั้นแบบจำลองธุรกิจควรเกิดขึ้นก่อนการเริ่มต้นธุรกิจ ทั้งนี้แบบจำลองธุรกิจภายใต้ระบบเศรษฐกิจที่พึ่งพาเครื่องมือดิจิทัลในภาคการค้าและบริการข้างต้นนั้นเป็นแบบจำลองธุรกิจที่อาศัยเทคโนโลยีดิจิทัล ธุรกิจดังกล่าวนี้ได้สร้างตลาดเสมือนจริงโดยการรวบรวมผู้ซื้อ (Buyers) และผู้ขายหรือผู้ผลิต (Sellers or Producer) ให้มาอยู่ในพื้นที่เดียวกันผ่านเว็บไซต์ เฉพาะ เพื่อให้ผู้ซื้อสามารถเลือกสินค้าและบริการได้โดยตรงจากผู้ผลิตทั่วโลก และผู้ผลิตก็สามารถขยายช่องทางการจัดจำหน่ายไปยังตลาดทั่วโลก โดยเว็บไซต์เดียวกันนี้เช่นกัน กระทั่งเกิดเป็นรูปแบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-commerce) และแพลตฟอร์มที่ประสบความสำเร็จ ธุรกิจและแพลตฟอร์มทางการค้าที่ประสบความสำเร็จดังกล่าวนี้ อาทิเช่น Alibaba Amazon ebay Lazada เป็นต้น ซึ่งเป็นธุรกิจที่ไม่มีหน้าร้าน ไม่มีคลังสินค้าเป็นของตนเอง แต่กลับสร้างรายได้ (Generate income) มหาศาลจากสินค้าต่างๆมากมาย ทั้งนี้เพราะการพัฒนาแบบจำลองธุรกิจได้จับคู่ความต้องการซื้อ (Demand) และความต้องการเสนอขาย (Supply) มาอยู่ในพื้นที่เดียวกันผ่านระบบสำเร็จรูปในเครือข่ายออนไลน์ภายใต้กฎเกณฑ์ที่กิจการกำหนดขึ้นเพื่อความมั่นคงทางธุรกิจ ในขณะที่เดียวกันก็ต้องตอบสนองความต้องการของผู้ซื้อและผู้ขายได้ตามประสงค์ กิจการในรูปแบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์นี้ถือเป็นจุดเริ่มต้นของเศรษฐกิจแพลตฟอร์มหรือดิจิทัลแพลตฟอร์มอย่างแท้จริง ภายใต้ความก้าวหน้าของนวัตกรรมทางเทคโนโลยีที่ส่งผลให้เกิดผลิตภัณฑ์หรือวิธีการทำงานใหม่ๆเกิดขึ้น ทั้งนี้ลักษณะที่สำคัญของเศรษฐกิจแพลตฟอร์มสามารถสรุปได้ดังตารางที่ 7 ต่อไปนี้

ตารางที่ 7 ลักษณะที่สำคัญของเศรษฐกิจแพลตฟอร์ม

ตารางที่ 7 ลักษณะที่สำคัญของเศรษฐกิจแพลตฟอร์ม (ต่อ)

ลำดับที่	ลักษณะที่สำคัญของเศรษฐกิจแพลตฟอร์ม
	<p>ทำให้เกิดการเก็บรวบรวมตลอดจนสะสมข้อมูลที่มีนัยสำคัญเพื่อให้เกิดการพัฒนาเป็นกิจกรรมทางเศรษฐกิจในรูปแบบใหม่ๆต่อไป ดังตัวอย่างเช่น การสร้างเครือข่ายของผู้บริโภคบนแพลตฟอร์มการท่องเที่ยว อโกดา (Agoda) ที่มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นต่อสินค้าและบริการ (Peer Reviews) ข้อมูลที่มีการเก็บรวบรวมสะสมไว้และเป็นข้อมูลที่มีนัยสำคัญช่วยให้ผู้บริโภคเข้าใจ มั่นใจและดึงดูดให้ผู้บริโภคกลุ่มใหม่ๆตัดสินใจเลือกใช้บริการ อีกทั้งยังมีการขยายเครือข่ายของผู้บริโภคต่อไปเรื่อยๆ ซึ่งจะช่วยเพิ่มขนาดและความลึกของอุปสงค์ต่อสินค้าและบริการบนแพลตฟอร์ม แพลตฟอร์มจึงมีศักยภาพในการเพิ่มความจุ (Capacity) และการเชื่อมต่อกับอุปสงค์ภายในประเทศ (Domestic Demand) เข้าสู่ผู้ผลิต</p>
3	<p>เศรษฐกิจแพลตฟอร์มจะส่งผลให้เกิดการแข่งขันที่ธรรม (Fairness Competition) โดยผู้เล่นรายใหญ่ไม่ได้มีข้อได้เปรียบจากธุรกิจที่มีขนาดใหญ่หรือมีปัจจัยการผลิตจำนวนมาก แต่มาจากการสร้างเครือข่ายกับผู้เล่นคนอื่นๆบนแพลตฟอร์มซึ่งมีต้นทุนในการเข้าแข่งขันในตลาดต่ำกว่าการแข่งขันแบบเดิมที่แข่งด้วย การประหยัดต่อขนาด (Economies of Scale) จากการสะสมทรัพยากรการผลิตหรือปัจจัยการผลิตจำนวนมาก อีกทั้งแพลตฟอร์มยังช่วยลดต้นทุนในการเข้าสู่ตลาดของธุรกิจขนาดเล็ก โดยทำหน้าที่เป็นโครงสร้างพื้นฐานกลางที่บริษัทขนาดใหญ่และบริษัทขนาดเล็กสามารถใช้ประโยชน์ร่วมกันอย่างเท่าเทียม ดังตัวอย่างเช่น บริษัทขนาดเล็กยังสามารถเข้าถึงกลุ่มผู้บริโภคขนาดใหญ่ที่มีความหลากหลายได้ง่ายขึ้นด้วยต้นทุนรวมหรือต้นทุนเฉลี่ยที่ต่ำลงจากการจำหน่ายผ่านแพลตฟอร์มของแอมะซอน (Amazon) และอีเบย์ (eBay) หรือสร้างแพลตฟอร์มการจำหน่ายสินค้าของตัวเองกับ แมคเคนโต้ (Magento) ซึ่งเป็นแพลตฟอร์มจัดการข้อมูลบนเว็บไซต์ซึ่งผู้ใช้สามารถบริหารจัดการสินค้า การชำระเงิน การบริหารสินค้าคงคลัง การขนส่งและจัดส่ง รวมถึงการจัดการส่งเสริมการขาย ฯลฯ ซึ่งการแข่งขันที่ธรรมจะเป็นจุดเริ่มต้นของการกระจายผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ (Allocation of Economic Benefits) อย่างสมดุลต่อไป</p>

ที่มา : ปรับปรุงจาก (Manprasert, S. & Wongkeaw, K., 2019)

สรุปและข้อเสนอแนะ

ระบบเศรษฐกิจไทยได้พึ่งพาเครื่องมือดิจิทัลในภาคการค้าและบริการ จนเกิดกิจการที่ไม่มีหน้าร้านแต่สามารถสร้างรายได้ผ่านระบบออนไลน์ ธุรกิจเหล่านี้ได้พัฒนาเป็นตัวแบบหรือแบบจำลองธุรกิจที่เติบโตและขยายตัวอย่างรวดเร็วผ่านแพลตฟอร์มต่างๆ โดยเฉพาะที่ปรากฏในสมาร์ตโฟนกลายเป็นเศรษฐกิจแพลตฟอร์ม ภายใต้การพัฒนานวัตกรรมทางเทคโนโลยี ซึ่งเป็นการทำผลิตภัณฑ์หรือวิธีการทำงานขึ้นใหม่หรือพัฒนาผลิตภัณฑ์หรือวิธีการทำงานที่มีอยู่เดิมให้ดีขึ้น บนพื้นฐานของการใช้นวัตกรรมทางเทคโนโลยีเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้วยการใช้เทคนิควิธีการต่างๆหรือเทคโนโลยีที่นำไปสู่การผลิตหรือการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ซึ่งจะส่งผลต่อรูปแบบการค้า การเงินการคลัง การเกษตร การศึกษา การบริโภค การสาธารณสุข ฯลฯ ของประชาชน เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ ภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชนและภาคการศึกษาจึงจำเป็นต้องส่งเสริมและพัฒนาความรู้ความเข้าใจและการปรับตัวเพื่อที่จะเรียนรู้และดำรงชีพอยู่ได้ภายใต้การเปลี่ยนแปลงต่างๆที่เกิดขึ้น ตลอดจนสามารถมองเห็นและแสวงหาโอกาสที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในรูปแบบต่างๆนั้นเพื่อพัฒนาเป็นข้อได้เปรียบในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองได้ต่อไป

References

- Ahmed, P.K. & Shepherd, C.D. (2010). *Innovation Management Context, Strategies, Systems and Processes*. Essex: Pearson Education Limited.
- Alem, N.V. (2018). *What is the Platform Economy (and why you should care)?* [Online]. <https://www.revelx.co/blog/what-is-platform-econ> [9 March 2020]
- Aujirapongpan, S., et al. (2010). Innovation: Meaning, Types and Importance of Entrepreneurship. *Journal of Business Administration*, 33(128), 49-65.
- Buah, A. S. & Gubik, A.S. (2019). *The Role of Entrepreneurship in Economic Growth: The Picture According to Literature*. [Online]. <https://www.researchgate.net/publication/342138836>. [15 July 2021]
- Daroch, J. & Miles, M. P. (2015). *Sources of Innovation*. [Online]. <https://www.researchgate.net/publication/313967031>. [15 July 2021]
- Gajanandana, R. (2018). *Where is the development of Thai innovation on the world stage?* [Online]. https://www.parliament.go.th>ewt>ewt_dl_link [21 April 2021]
- Government Gazette. (2020). *Name and main symptoms of the disease dangerous contact. ((No. 7) 2020. Volume 137, Special Section 48 Ng, 29 February 2020.*
- leamvijarn, S. (2020). *Macroeconomics 1*. Mahasarakham : The Print.

- Kajorncheppun-ngam, K. & Makhasiranon, W. (2012). *Innovator's toolkit*. Bangkok: Expemet.
- Kamua, W. J. (2013). *Effects of Technological Innovations at Equity Bank on Accessibility of Banking Services to Small Business Ventures in Nakuru Country*. Master Thesis in Project Planning and Management. Kenya. University of Nairobi.
- Kenney, M. & Zysman, J. (2016). *The Rise of the Platform Economy*. [Online].
<https://issues.org/the-rise-of-the-platform-economy>. [15 March 2020]
- Klomjit, P. (2014). *Productivity Improvement: Principle and Practice*. Bangkok: V.Print.
- Kotler, P. (1973). "Atmospherics as a Marketing Tool," *Journal of Retailing, Vol. 49, No. 4, 1973, pp. 48-64*.
- Kuanhawej, B. (1999). *Educational innovation*. Bangkok: Chulalongkorn University.
- Liberto, D. (2021). *Joseph Schumpeter*. [Online].
<https://www.investopedia.com/terms/j/joseph-schumpeter.asp>. [15 July 2021]
- Luangpirom, N. (2012). *Innovation management*. Bangkok: Duangkamon Publishing.
- Manprasert, S & Wongkeaw, K. (2019). *The Thai economy is sick or weak*. [Online].
<https://www.pier.or.th/wp-content/uploads/2019> [8 May 2021]
- Narayanan, V.K. (2001). *Manage Technology and Innovation for Competitive Advantage*. Saddle River, New Jersey: Prentice Hall.
- OECD. (2018). Oslo Manual 2018: *Guidelines for collecting, Reporting and Using Data on Innovation*. [Online]. <https://www.oec.org/science/oslo-manual-2018-9789264304604-en.htm>. [7 July 2021]
- Office of National Higher Education Science Research and Innovation Policy Council. (2020). *Ranking of Thailand's Competitiveness in Innovation for the Year 2020*. [Online]. <http://stiic.sti.or.th/wp-control/uploads/2020/09%E0> [21 April 2020]
- Royal Academy. (2009). *Royal Institute of Economics Dictionary*. Bangkok: Arun Printing.
- SCG. (2020). What is *Circular Economy*. [Online].
<https://www.scg.com/sustainability/circular-economy> [9 March 2020]
- Siemens. (2020). *What is Platform Economy?* [Online].
<https://plm.automation.siemens.com/global/en/our-story/glossary/platform-ecno>. [9 March 2020]
- Suanpang, P. (2009). *Information Technology and Innovation for Knowledge Management*. Bangkok: Se-Education.

- Tidd, J. & Bessant, J. (2014). *Strategic Innovation Management*. West Sussex: John Wiley & Son.
- Tingsabhat, C. (2006). *Modern management: a strategic approach for performance management*. Bangkok: Expemet.
- Tiwana, A., Emory, B.K., & Bush, A. A. (2016). *Platform Evolution: Coevolution of Platform Architecture, Governance, and Environmental Dynamics*. [Online]. <https://pdfs.semanticscholar.org/63af/6b910boe21> [9 March 2020]
- Trott, P. (2017). *Innovation Management and New Product Development*. Harlow: Pearson Education Limited.
- Wantanasombat, A. & Thirakowitkajorn, K. (2018). *Economy platforms and their impact on workers in the service sector: case study in Thailand*. Bangkok: Friedrich-Ebert-Stiftung - FES.
- Wikipedia. (2020). *Platform Economy*. [Online]. https://en.wikipedia.org/wiki/Platform_economy [9 March 2020]